

Översyn av kostnadsutjämnningen för kommuner och landsting

Kommunutredningen 2018-01-12

Utjämningsystemets betydelse

Preliminära förslag

Utjämning och indelningsförändringar

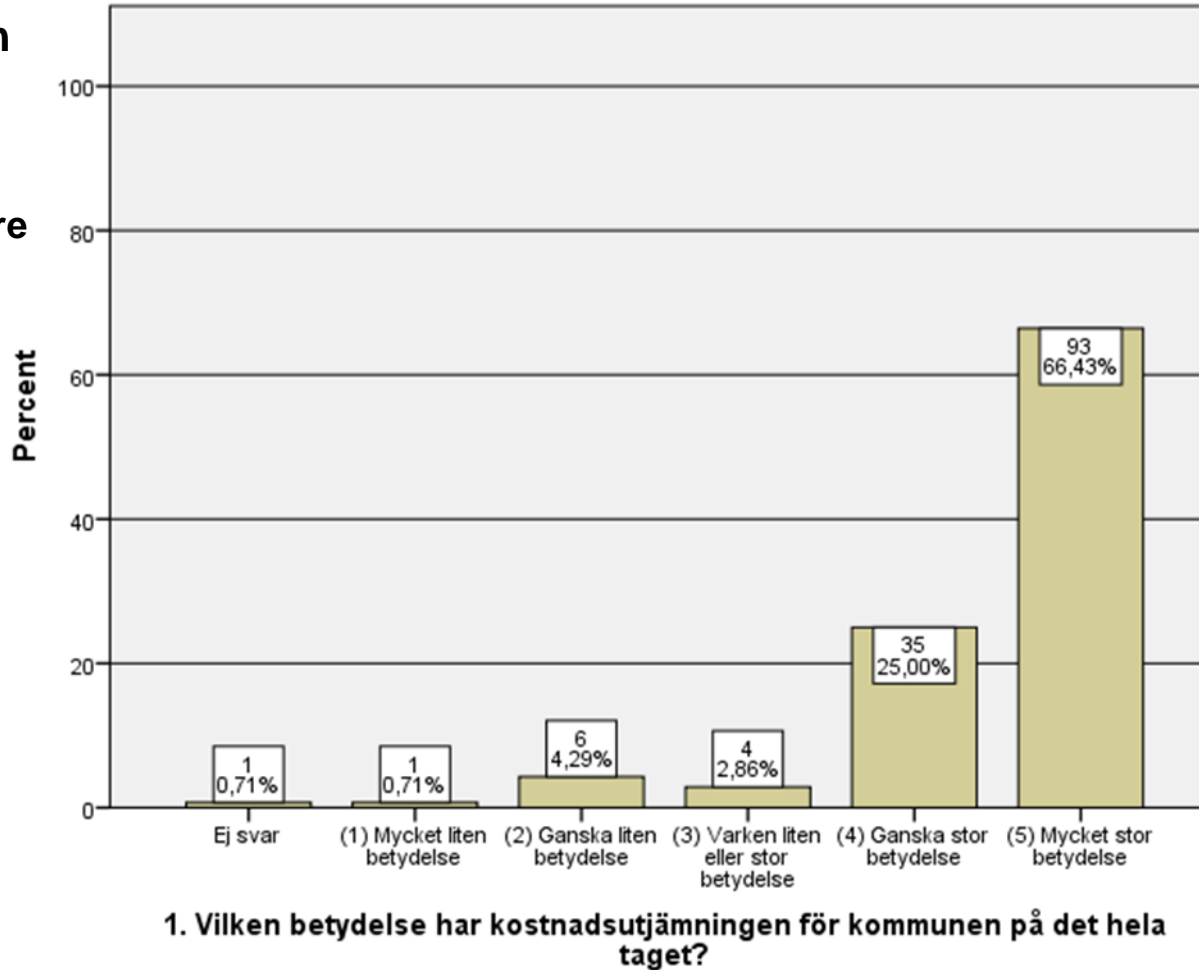

Utjämningsystemets betydelse

Enkät till kommunerna

140 svar under perioden
18 april – 18 maj 2017
= 48 % svarsfrekvens
varav
58 av 119 nettobidragsgivare
= 48 % svarsfrekvens
82 av 171 nettomottagare
= 48 % svarsfrekvens

Enkät till landstingen

15 svar under perioden

18 april – 18 maj 2017

Blekinge (M)

Dalarna (M)

Gotland (M)

Halland (G)

Jämtland Härjedalen (M)

Kalmar (M)

Kronoberg (G)

Norrbottn (M)

Skåne (G)

Stockholm (M)

Uppsala (G)

Värmland (M)

Västerbotten (G)

Västernorrland (M)

Västra Götaland (G)

**= 71 % svarsfrekvens
varav**

6 (G) av 8 nettobidragsgivare

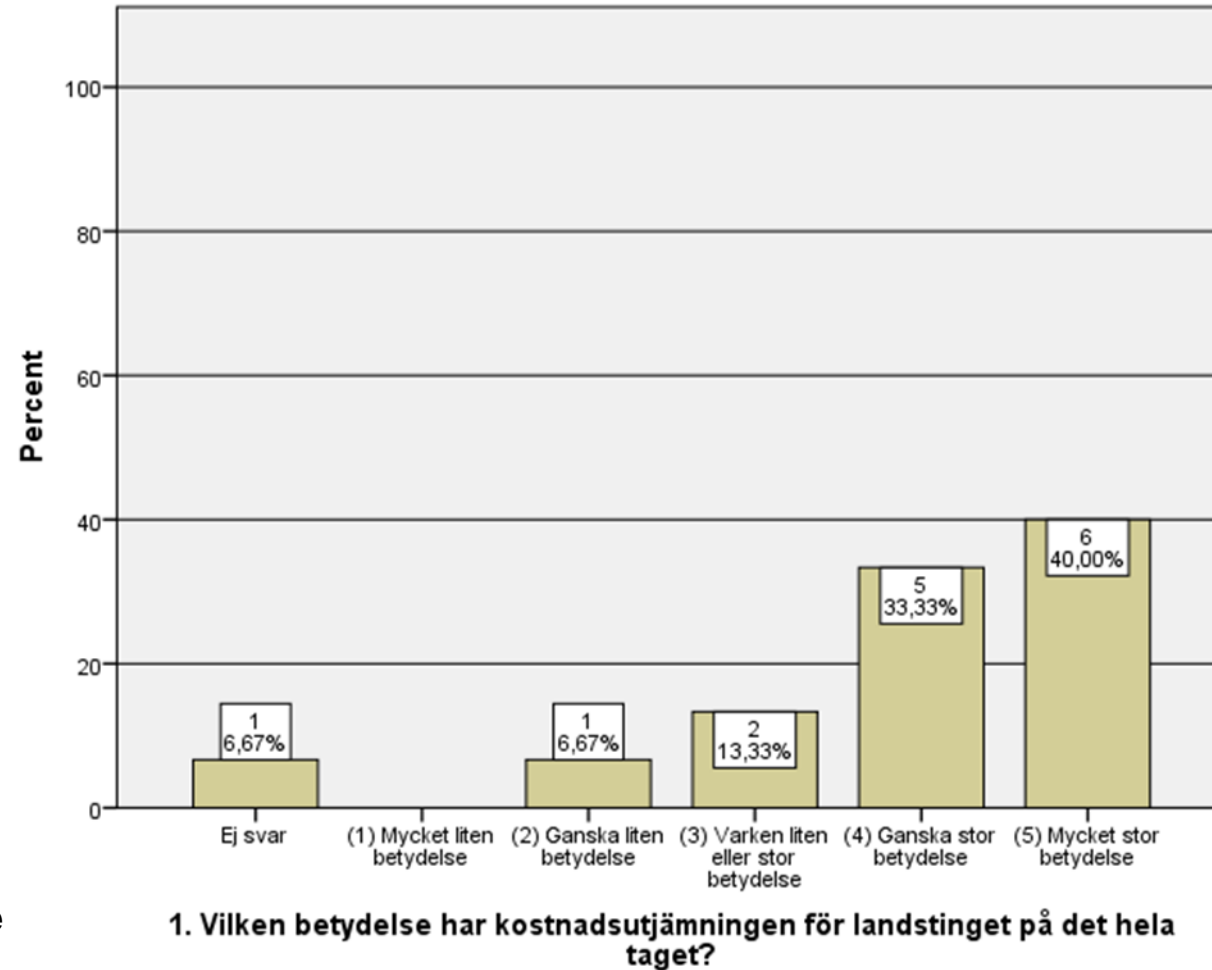
= 75 % svarsfrekvens

9 (M) av 13 nettomottagare

= 69 % svarsfrekvens

Regeringskansliet

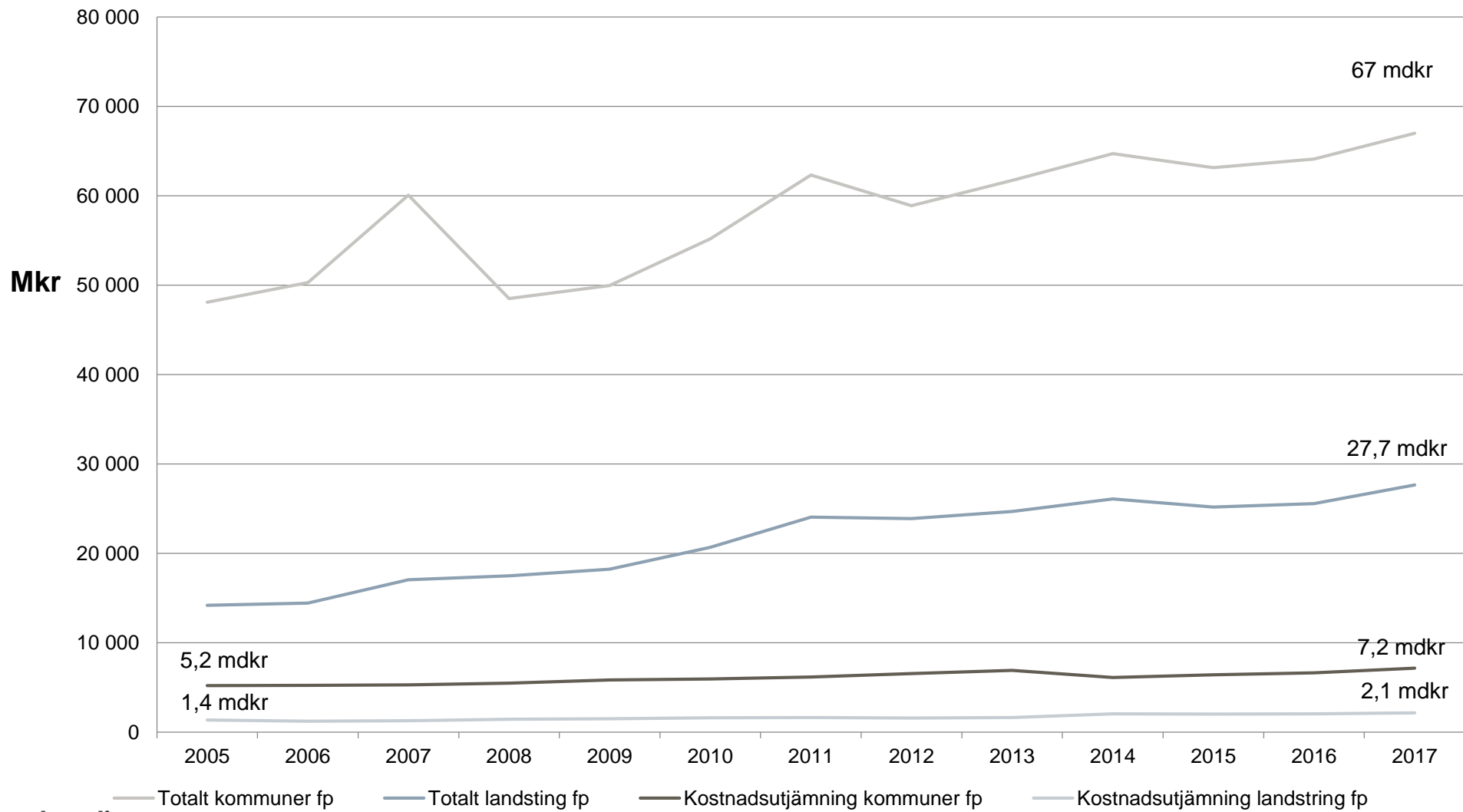
Så mycket omfördelas i utjämningsystemet

Utjämningsystem 2017, miljoner kronor			
		Kommuner	Landsting
Inkomstutjämning	Bidrag	72 969	32 087
	Avgift	-7 157	-1 143
Kostnadsutjämning	Bidrag	7 150	2 143
	Avgift	-7 168	-2 148
Strukturbidrag		1 052	534
Införandebidrag		259	143
Regleringspost		-97	-3 965
Totalt		67 007	27 650

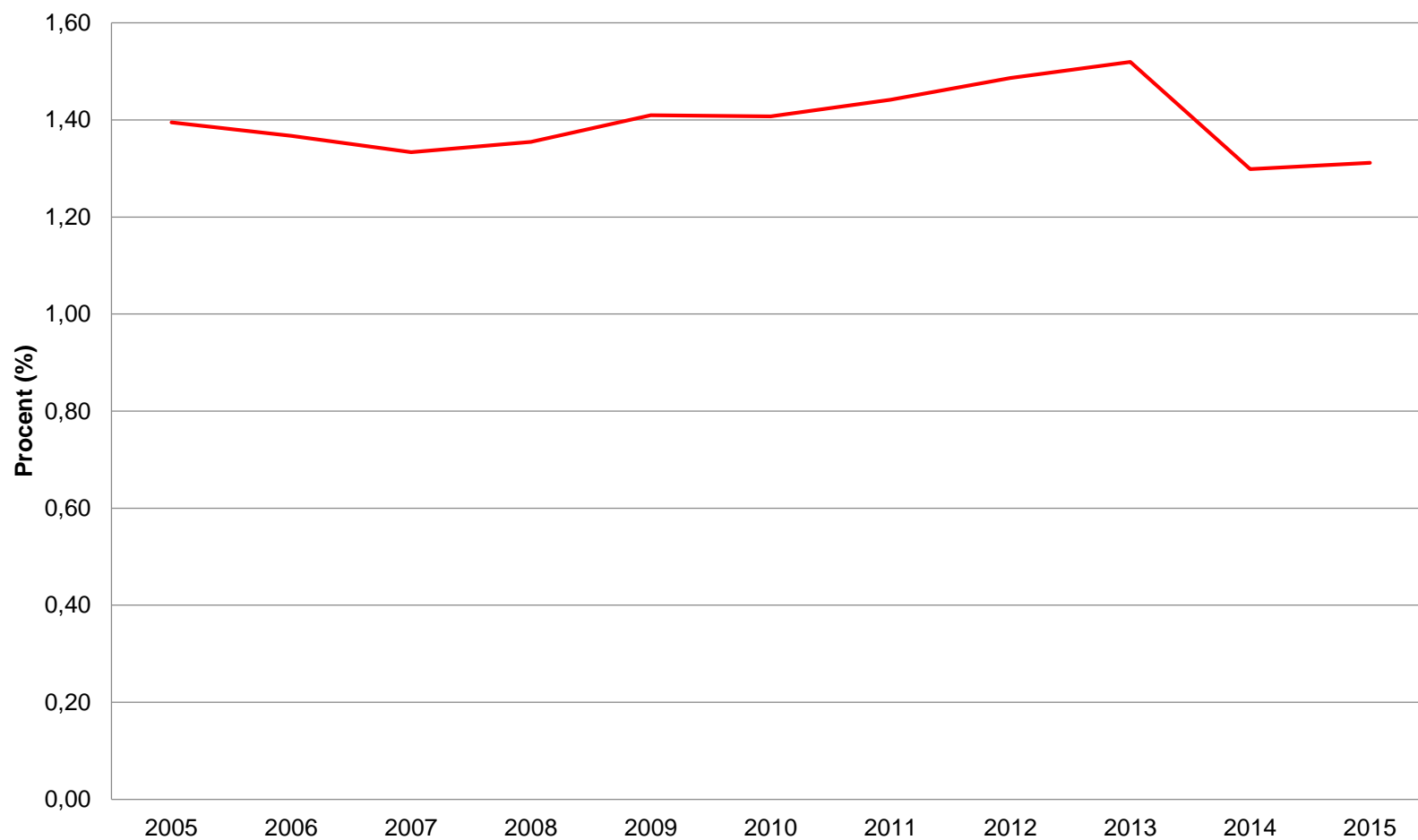

Kommunalekonomisk utjämning för kommuner och landsting 2005 - 2017

Fasta priser

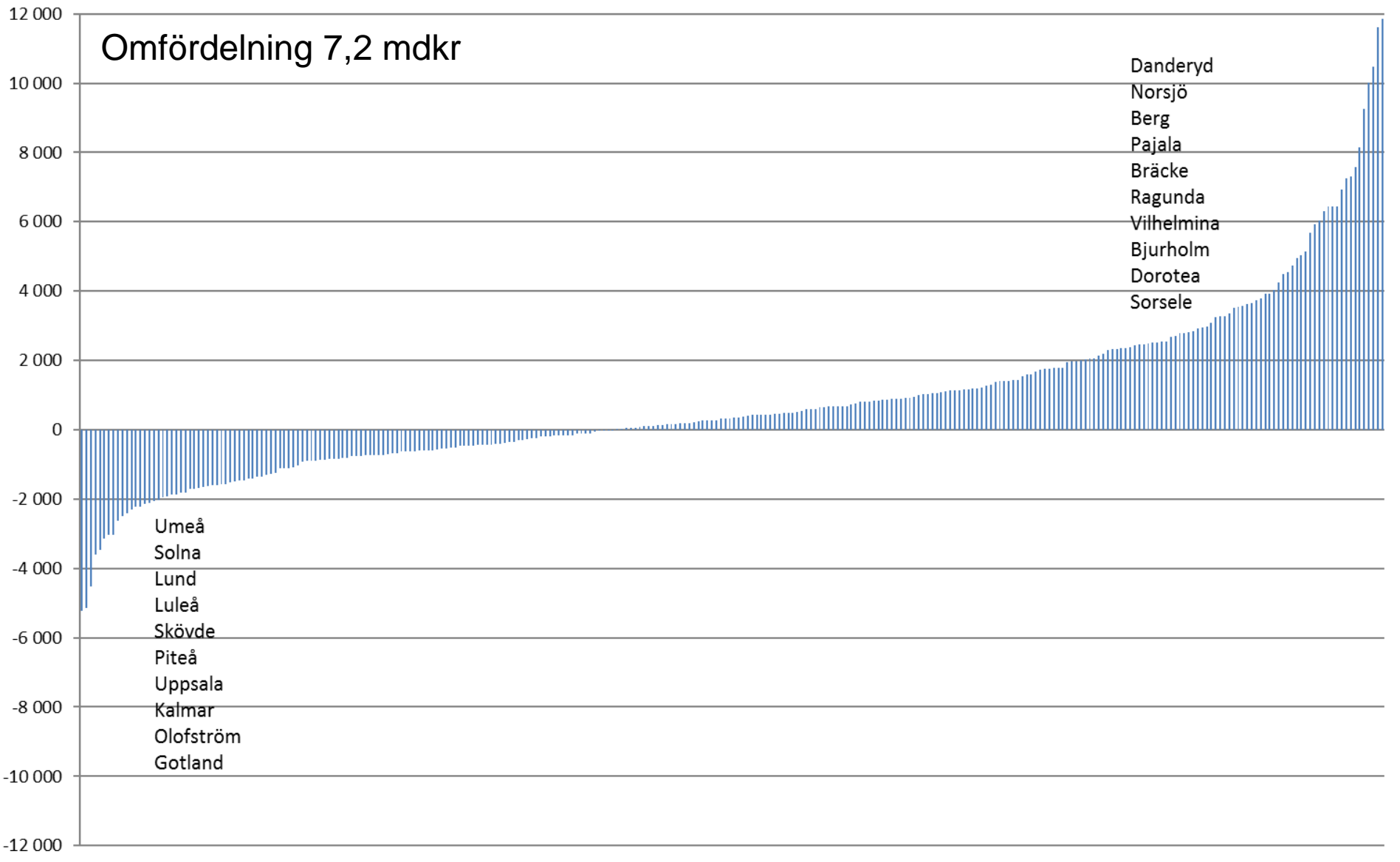

Netto avgift/bidrag i kostnadsutjämnningen för kommuner som andel av nettokostnad för egentlig verksamhet 2005 – 2015

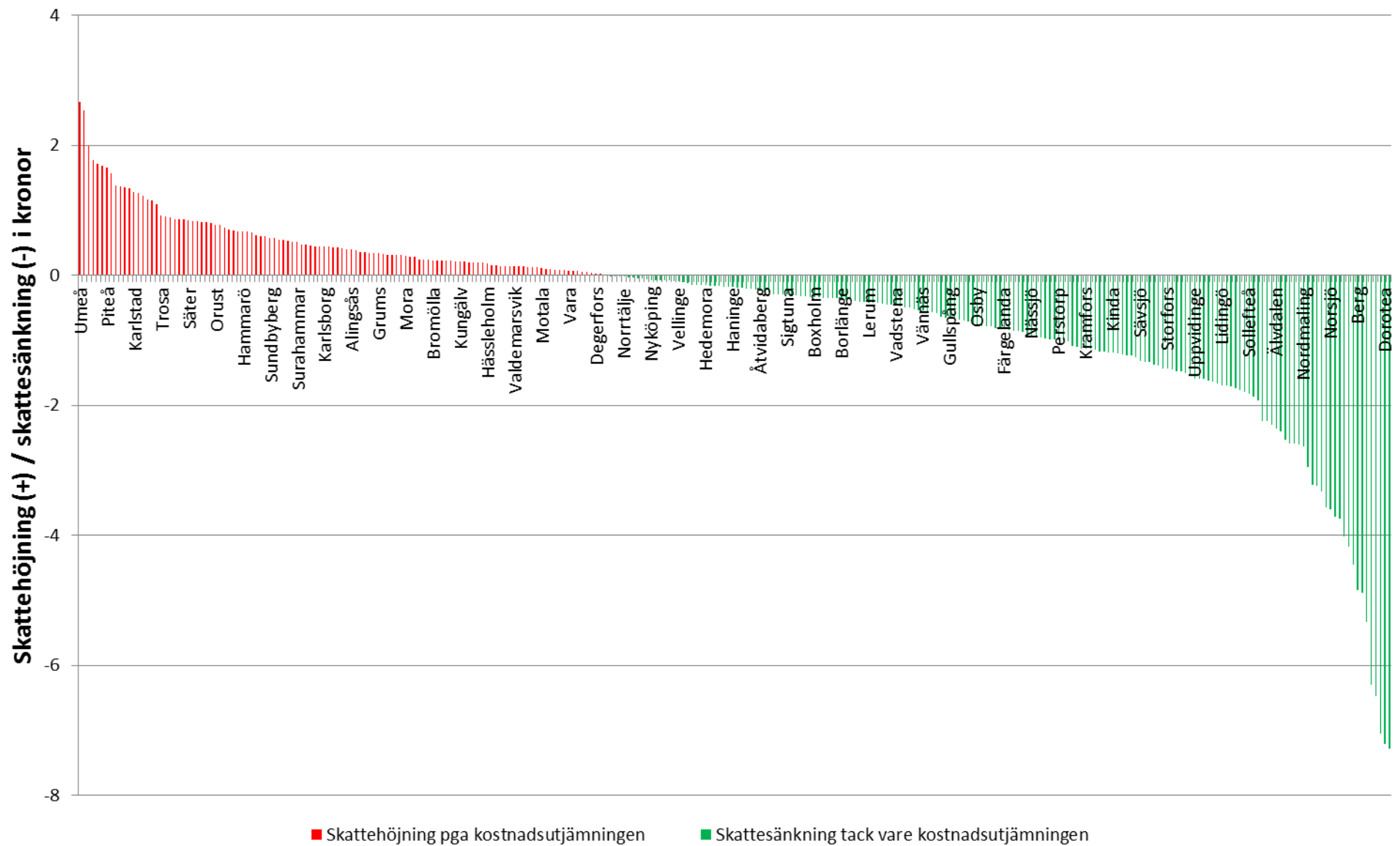

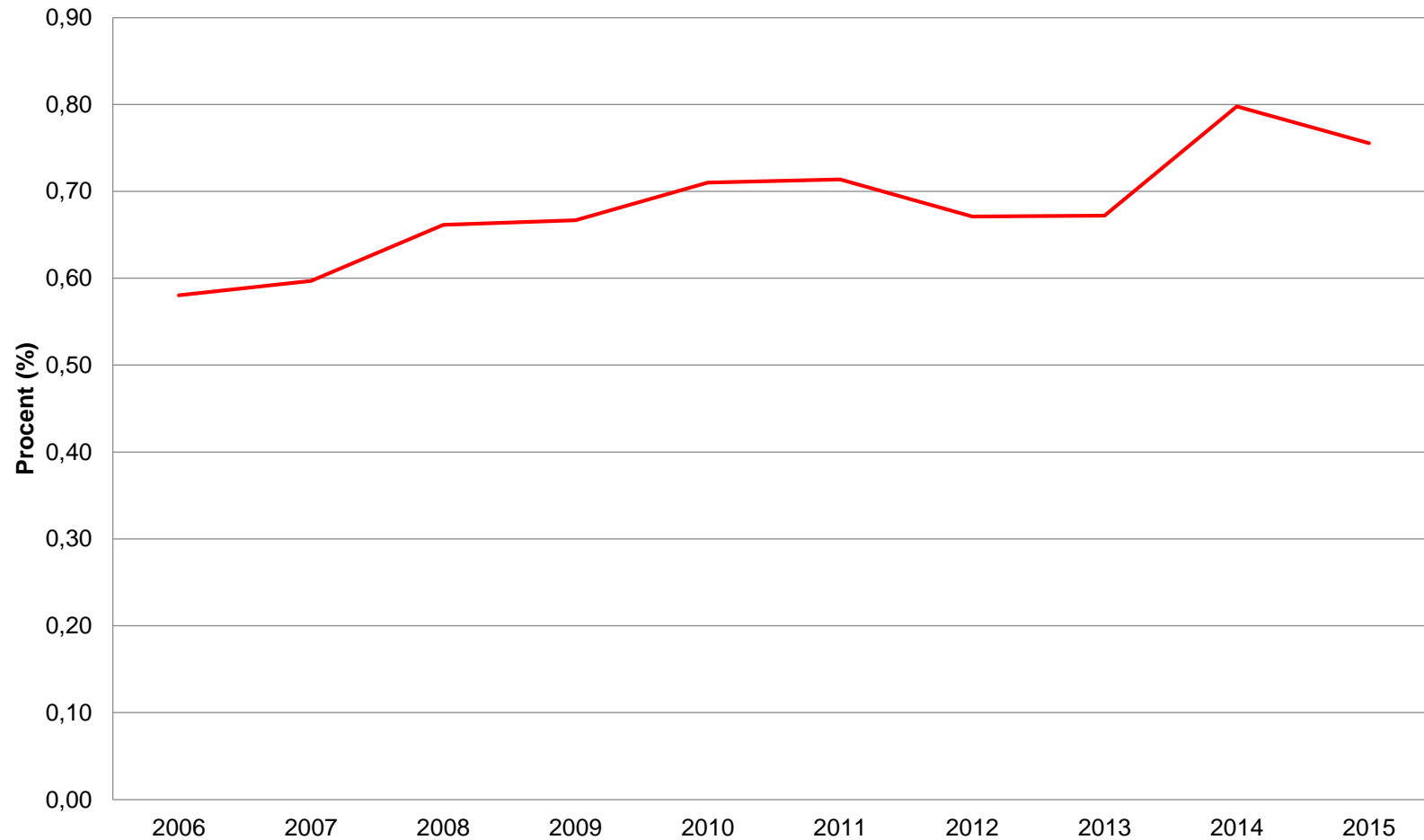
Nettobidragavgift kr per invånare

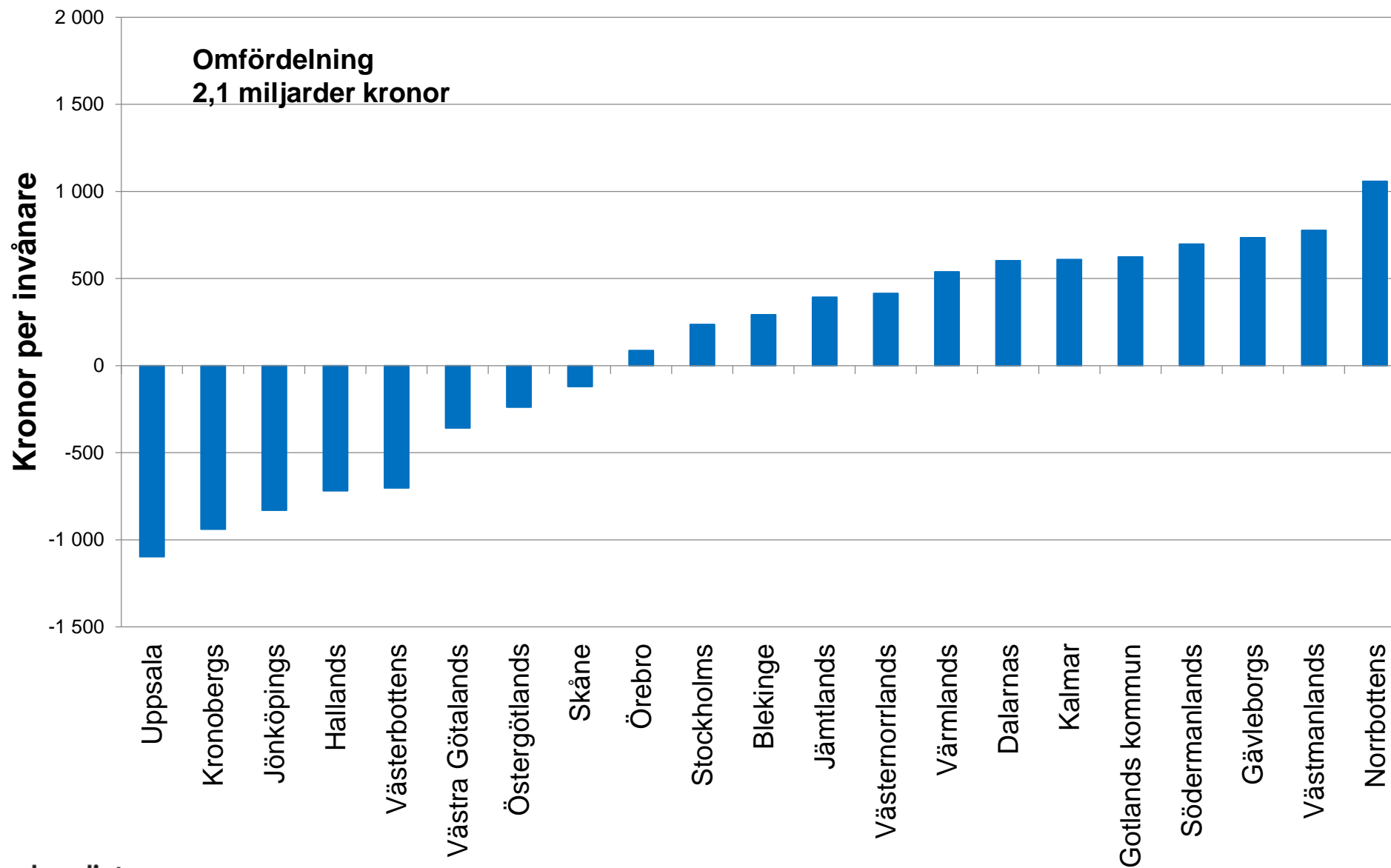
Effekt av kostnadsutjämnningen 2015 i skattekronor

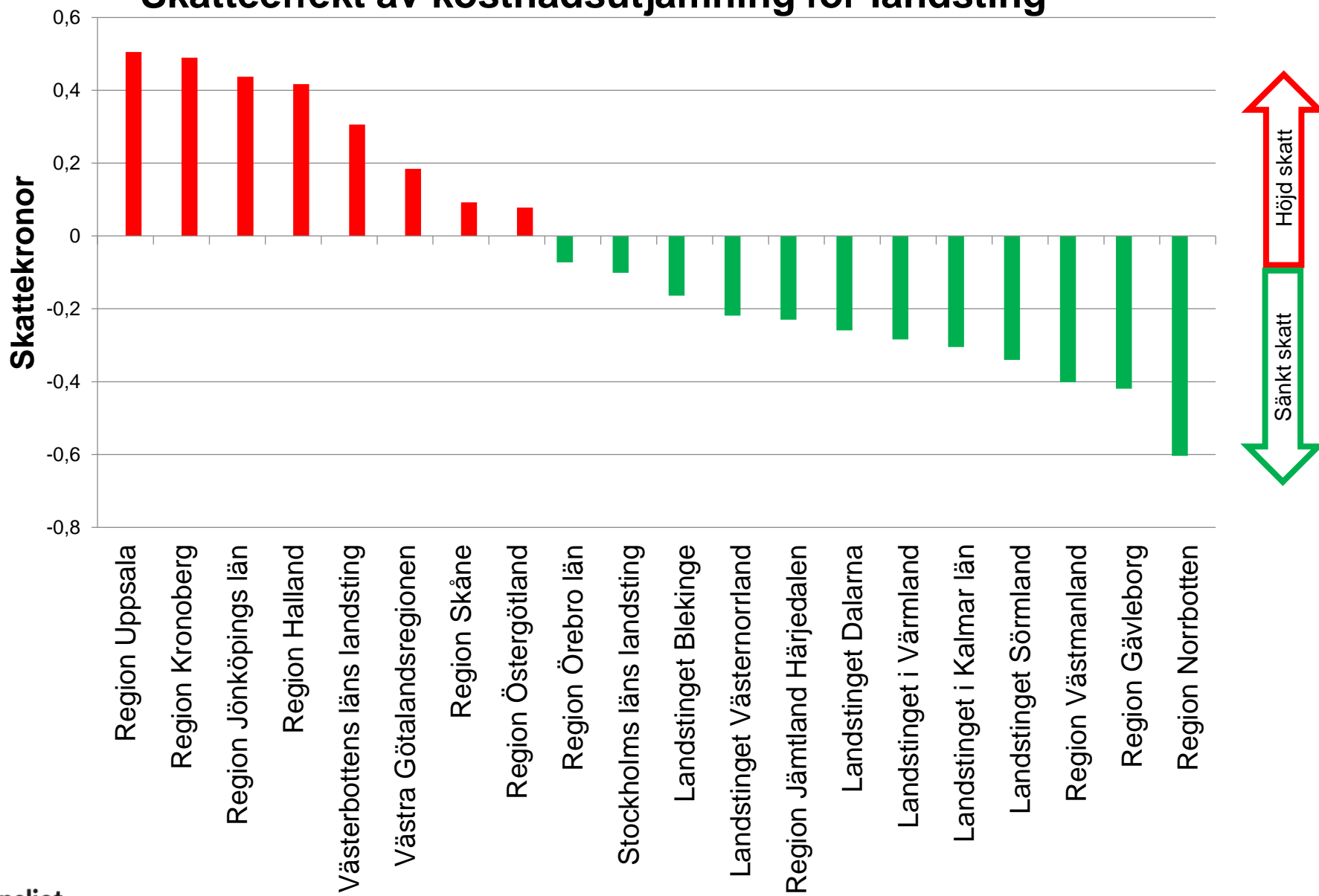
Netto avgift/bidrag i kostnadsutjämnningen för landsting som andel av nettokostnad för egentlig verksamhet 2006 – 2015

Avgift (-) / bidrag (+) kostnadsutjämning för landsting totalt, 2017

Skatteeffekt av kostnadsutjämning för landsting

Preliminära förslag

Preliminära förslag

- Renodlad modellstruktur – verksamhetsmodeller med (mer) enhetlig uppbyggnad
- Bättre anpassning till kostnadsutvecklingen
- Ny modell för kommunal vuxenutbildning
- Modellförslag för bättre anpassning till socioekonomiska förutsättningar inom pedagogisk verksamhet
- Förenklad standardkostnadsmodell för hälso- och sjukvård

Utvjämning och indelningsförändringar

Grundregel

- Enligt 17 § lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning gäller följande. Avgifter och bidrag beräknas på grundval av antalet folkbokförda invånare i en kommun eller i ett landsting den 1 november året före utjämningsåret och den indelning av kommuner och landsting som gäller vid början av utjämningsåret, *om inte annat följer av 17 a §.*

17 a § lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning

Beräkning av *strukturbidrag* samt standardkostnader för *befolkningsförändringar* och *bebyggelsestruktur* för en **kommun** som sammanläggs med en annan kommun eller flera andra kommuner:

Den nya kommunens strukturbidrag samt standardkostnader för befolkningsförändringar och bebyggelsestruktur ska, det utjämningsår då indelningsändringen träder i kraft och de därpå följande tre åren, grundas på det högsta värdet på dessa bidrag och kostnader beräknade på grundval av den indelning av kommuner

1. som gäller den 1 januari utjämningsåret, eller
2. som gällde före indelningsändringen, varvid beräkningen ska utgå från de i sammanläggningen ingående kommunernas strukturbidrag samt standardkostnader för respektive kostnadsslag.

Strukturbidragen utgår helt från och med femte året efter sammanläggningen.

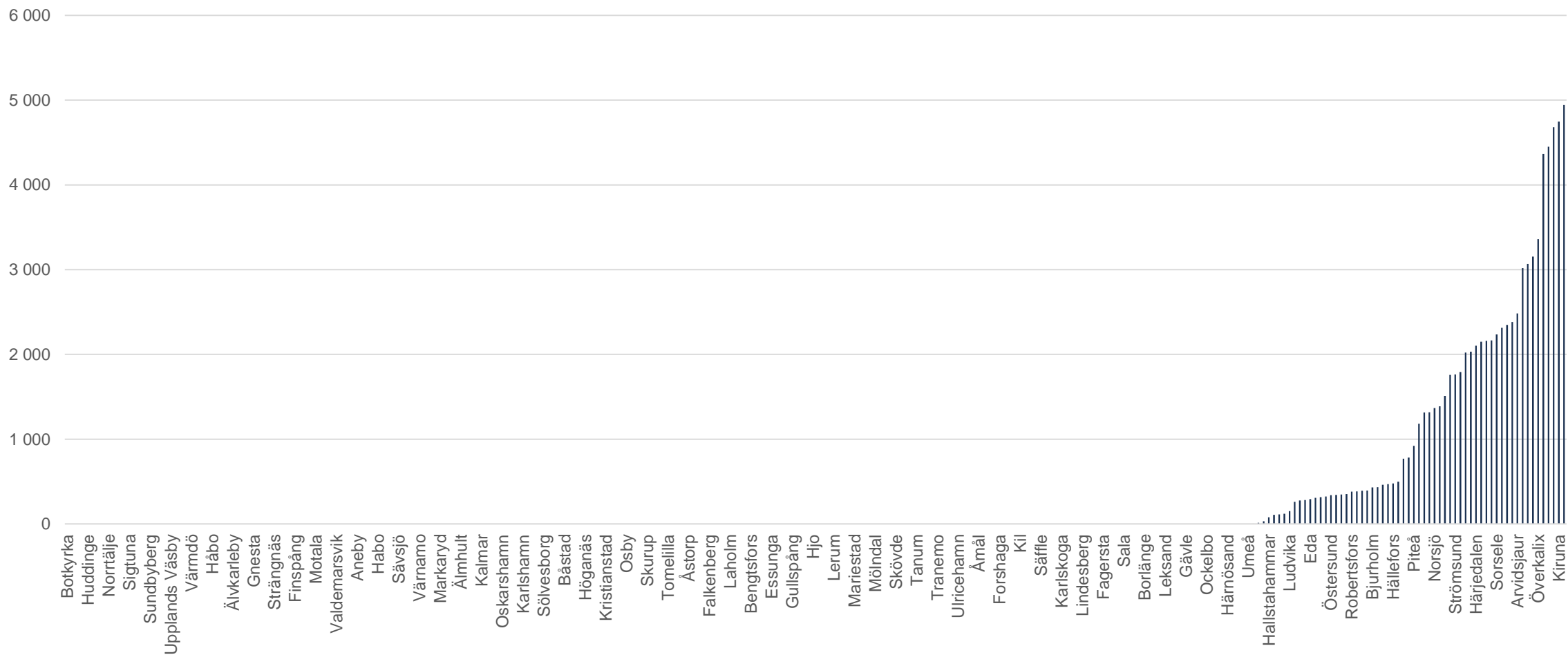

Landsting

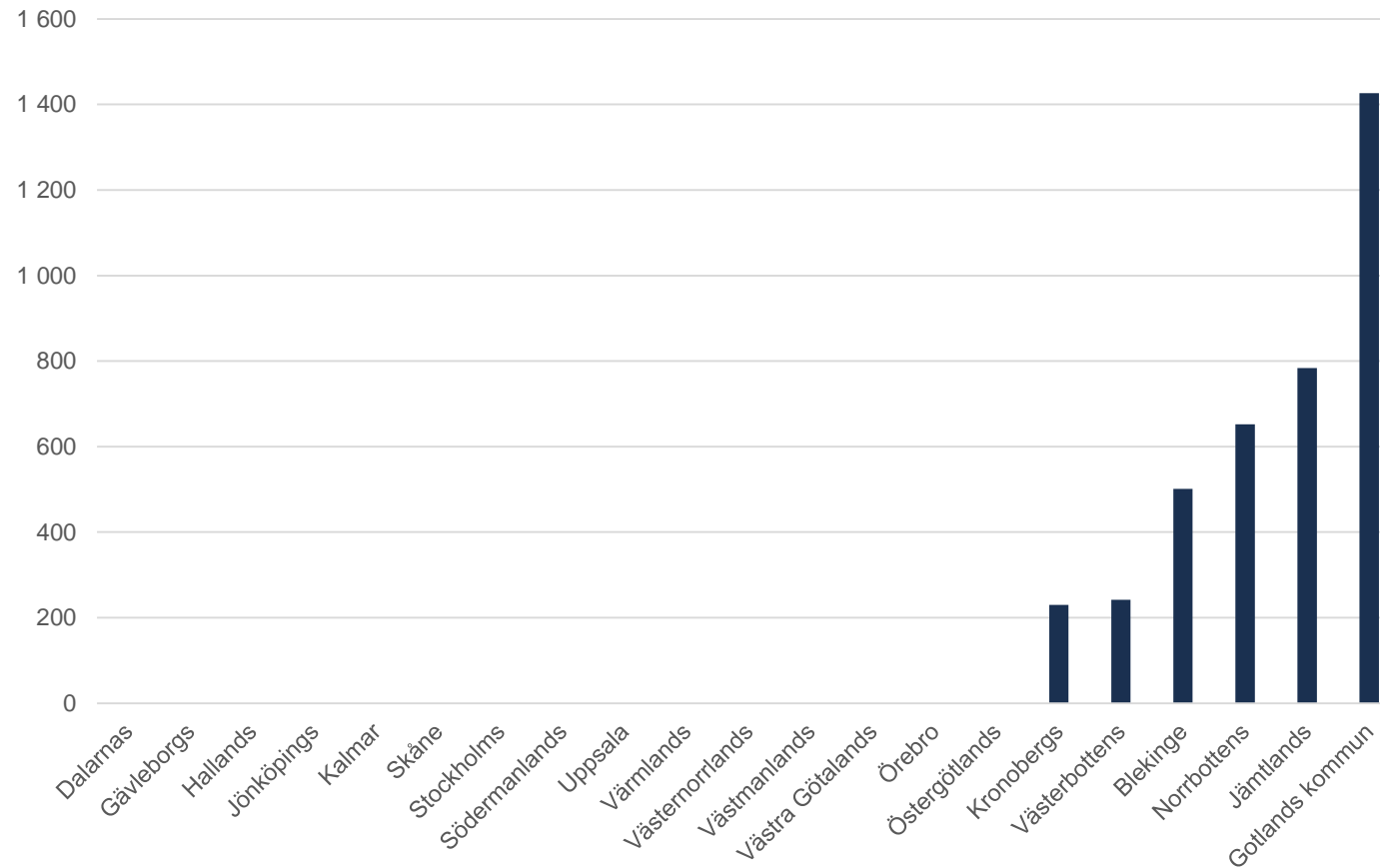
- För landsting finns ingen motsvarighet till 17 a §, dvs strukturbidraget tas bort samma år som en sammanläggning träder i kraft, och samtliga standardkostnader beräknas på det nya landstingets befolkning.

Strukturbidrag kommuner 2017, kr/inv

Strukturbidrag landsting 2017, kr/inv

Slutsats om utjämning och indelningsförändringar

- **Sammanläggning kommuner**
  - Inga eller positiva effekter på utjämningsbidragen de fyra första åren.
  - För *vissa* – ca 30 kommuner med betydande strukturbidrag – kan kännbara ekonomiska effekter uppstå om de går samman med en annan kommun, från och med femte året efter en sammanslagning
- **Sammanläggning landsting**
  - Vissa effekter kan uppstå i en handfull landsting.
  - Effekterna får genomslag direkt vid en sammanläggning

